

Тенис клуб у Београду

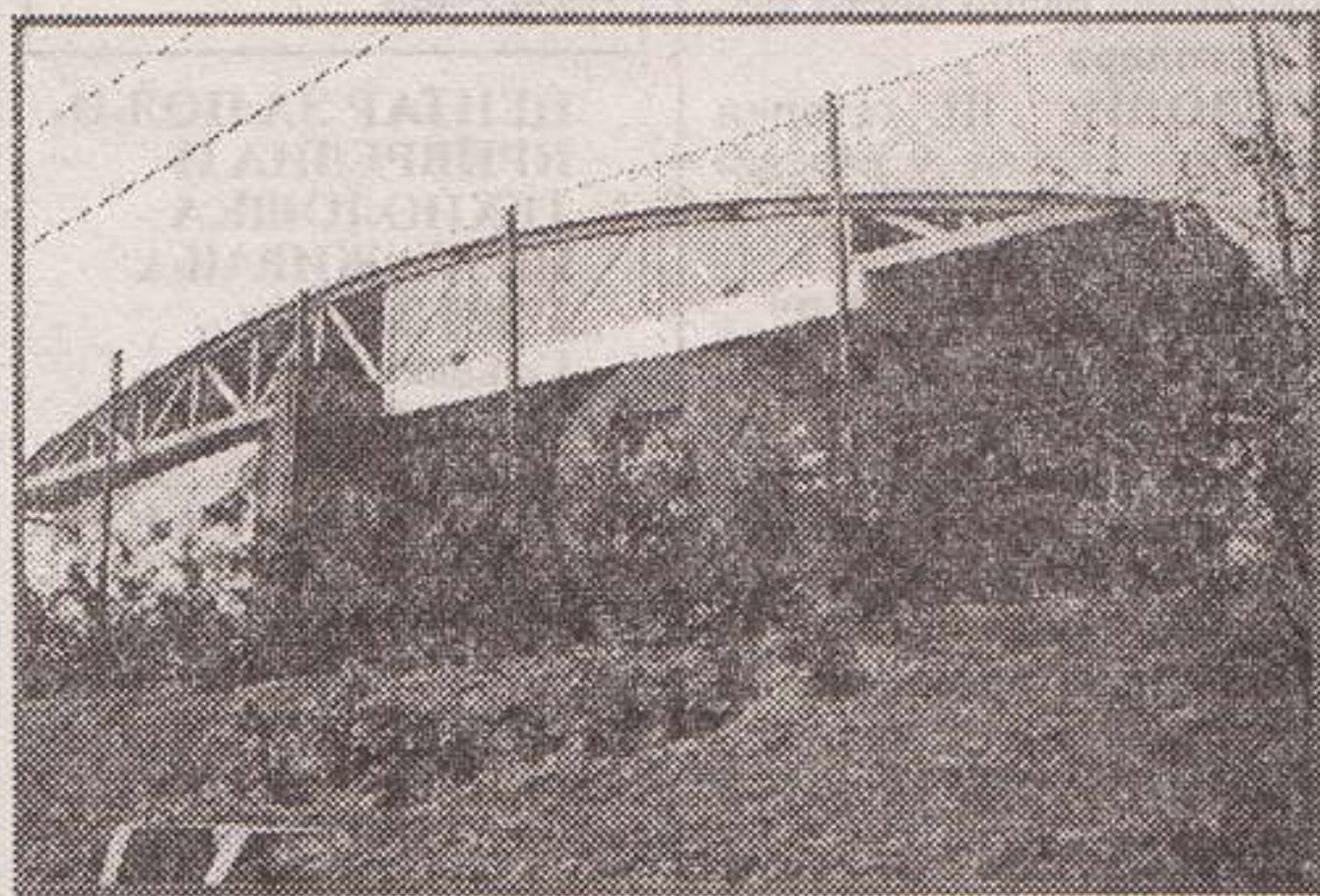
Независно од задатог програма и функције, права тема приче је архитектура као филозофија продукције простора, као уметнички чин у коме се не оперише толико стилском, колико архетипском и концептуалном грађом. Такве реализације су начелно говорећи, ретке и успеју ли - као што је успео Мусићев објект - утолико су драгоцене

Производња простора је као филм, или попут било којег позоришног пројекта, рецимо, увек колективан чин. Али као што постоји филмска индустрија, тако исто постоји и делује индустријска производња простора, унутар које сингуларан објект не мора нужно имати квалитете, а онда и конотацију архитектоничног. Аутентичност архитектонског конструкта легитимише се појавом бића као присутности, дакле као иманенција и то било на концепцијском, естетском или стилском плану појединачно, било у пуној, свакако и оптималној синтези три плана. Инвестирајући објект бићем примордијална архи-тектоника међутим, најпре почива у свести уметника. Њено оспољавање је функција конкретизације идеје, и ту на сцену ступа наручилац; личност која у најповољнијој опцији фаворизовањем архитектуре, бива индиферентна пуком, рудиментарном грађењу. Тај консензус узајамних интереса је праг рађања архитектуре. Еволуција архитектуре као дисциплине и није друго до низ секвенци њеног реинкарнираног бића, а по правилу, у залеђу сваког таквог пункта је једна оптимална корелација уметника и наручиоца.

Није искључено да је обликујући свој најновији рад, објект намењен тенис клубу (1997) у Београду, архитекта Мустафа Мусић имао на уму и ову референцу. Ако и јесте, бинарна схема дистрибуције просторних матрица је пре свега резултат објективног програма; програм се у функционалном смислу састојао од кафеа, свлачионица и канцеларије, које аутор смешта у два засеб-

на, формално и геометријски специфична, али у свему осталом узајамно допуњујућа волумена. Њихова посебност је подвучена колористички фино упареним тандемом плаво-зеле-

дијалектиком ограђивања уписане идеје, архетипско зида помоћу концептуално опростореног индукује волуменско архитектурног. Зид је тростурко означен елемент пошто је



Мустафа Мусић: Тенис клуб, Београд

но, па су два сегмента јасно маркирана. Али упоредо удовољењу функционалном, Мусић води поетички метадискурс из којег семантичком надградњом грађеног, зрачи значење архитектурног. И ту је рез: јер тематизацијом геометријско-волуменски истог и другог од истог, композицијски поступак подвлачи удвајање и симбиозу удвојеног, док кров постаје пункт центрипеталног окупљања. Целина је тиме уцелињена, јер благо залучен профил крова као и његова прозачна конструкција конотира мост (и акт премощивања), али кров и иначе, увек и свугде има значење интегративног. У нашој, и не само нашој култури чин стављања куће под кров иницира ритуале, свечаности које потичу још из пред-паганских давнина.

Зид и кров су два архетипа, па су оба елемента у зони онтолошких упоришта архитектонике. Јер

истовремено и средство ограђивања, и носиви елемент и чинитељ експресије, чиме његова конкретност репрезентује не само поуздану метафору архитектуре, већ и нужну претпоставку појаве њеног бића. Стога у семантичкој шеми архитектонске нарације, Мусић симултано фиксира и зид и кров, оба у смислу једнако вредних, хармонично допуњујућих поенти. Тим двема најједноставнијим и најдрагоценијим метафорама архитектуре, Мусић приводи крају своју првобитну идеју. Јер независно од задатог програма и функције, права тема приче је архитектура као филозофија продукције простора, као уметнички чин дакле у коме се не оперише толико стилском, колико архетипском и концептуалном грађом. Такве реализације су, начелно говорећи ретке, и успеју ли као што је успео Мусићев објект, утолико су драгоцене.

Дејан Ећимовић